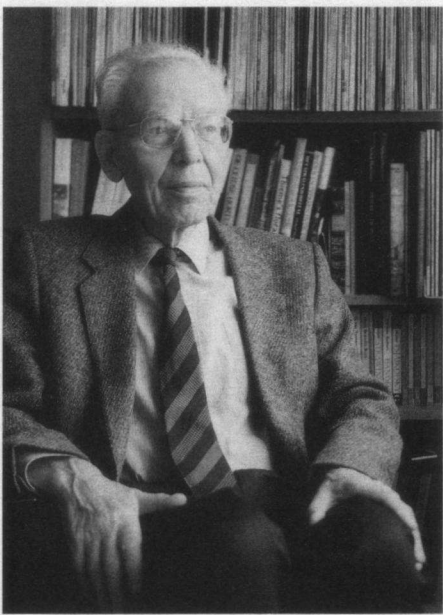

Vlinder- stichting

In memoriam B.J. Lempke (1901-1993)

Op 11 november 1993 is te Amsterdam, op een leeftijd van bijna 92 jaar, Barend Jan Lempke overleden. Hiermee verloren we een van de grootste Lepidopterologen die Nederland ooit heeft gekend. B.J. Lempke werd algemeen gerespecteerd en bewonderd, niet in de minste plaats om zijn grote kennis omtrent dag- en nachtvlinders. Iedereen kon altijd bij hem terecht voor wijze raad en advies en werd gestimuleerd om verder te gaan in de niet altijd even eenvoudige materie van de vlinders. In zijn oneindig geduld en rust, waarmee de vele determinaties voor vlinderliefhebbers werden uitgevoerd, is Lempke onvervangbaar.

Al vroeg was Lempke geïnteresseerd in vlinders, gestimuleerd door zijn biologieleeraar. Met (de eerste druk van) de boekjes van Richard South ging de jonge Lempke reeds het veld in om vlinders te determineren. Daarna werd het vrijblijvende serieuzer. Later werd Lempke zelf leraar bij het MULO-onderwijs te Amsterdam. In 1939 las hij een oproep van de 'Phaenologische Vereniging' om de in dat jaar opvallend schaarse Atalanta te melden. Het succes van deze oproep deed Lempke er toe besluiten in 1940 met het

'Nederlandse Trekvlinderonderzoek' te starten. In 1991 werd, samen met onder andere De Vlinderstichting, het vijftigjarig bestaan van dit onderzoek gevierd met een internationaal symposium over trekvlinders. Behalve het trekvlinderonderzoek heeft Lempke tevens het standaardwerk 'De Catalogus van de Nederlandse Macrolepidoptera' op zijn naam staan. Een levenswerk dat tussen 1936 en 1970 in het 'Tijdschrift voor Entomologie' gepubliceerd werd. Hierin wordt vooral de verspreiding, het voorkomen en de variabiliteit van alle macro-dag- en nachtvlinders van Nederland behandeld. Lempke beschreef hierin vele variëteiten van ondersoorten. Voorts heeft Lempke vele andere publicaties over Nederlandse vlinders op zijn naam staan. Van 1948 tot 1975 was hij redacteur van Entomologische Berichten, daarna tot 1987 mederedacteur.

Lempke was honorair medewerker op de afdeling Entomologie van het Zoologisch Museum te Amsterdam, lid van verdienste van de Nederlandse Entomologische vereniging, erelid van de Societas Europaea Lepidopterologica, was onderscheiden met de Zilveren Museum-medaille van de Stad Amsterdam en met de Bronzen legpenning 'Natura Peperit Scientiam' van het Zoologisch Museum te Amsterdam (uitgereikt tijdens eerder genoemd symposium). Bovenal was Lempke een wijze vraagbaak en een warme vriend, die bij zeer velen voor altijd in herinnering zal blijven.

Rob de Vos

Opbrengst puzzel- actie Nouveau voor het Gentiaanblauwtje

In augustus van het afgelopen jaar heeft het Maanblad Nouveau een puzzelactie georganiseerd ten bate van De Vlinderstichting. De opbrengst zal worden gebruikt voor het herstel van een groot aantal vliegplaatsen van het bedreigde Gentiaanblauwtje. Op 19 oktober j.l. vond in Wageningen de trekking plaats door notaris mr. R.G. Fierst van Wijnandsbergen. De totale opbrengst van deze actie wordt geschat op het fantastische bedrag van f. 35.000,-. In het mei-nummer van 'Vlinders' komen wij op de actie voor het Gentiaanblauwtje terug.

TuinIdee '94 in het teken van vlinders

In de Brabanthallen in Den Bosch vindt dit jaar het landelijke evenement TuinIdee plaats. Van donderdag 17 tot en met zondag 20 maart zijn de Brabanthallen één grote en veelzijdige ideeëntuin. TuinIdee staat dit jaar in het kader van twee wel heel bijzondere thema's: 'Italië' als

bakermat van tuinarchitectuur en tuin-aanleg en 'Vlinders in de tuin' met onder meer een vlindertuin met echte vlinders. Naast uitgebreide informatie over de tuin en schitterend aangelegde thematuinen zijn er talloze activiteiten. Zo zijn er prachtige exposities van kuipplanten en potterleën, een lezingen- en demonstratieprogramma, een waterbakkenparade en een spreekuur van tuinarchitecten. Ook kunt u uw tuingrond laten onderzoeken voor een bemestingsadvies.

Ook De Vlinderstichting is op TuinIdee aanwezig. U kunt op TuinIdee terecht met uw vragen over vlinders in uw tuin. Ook onze uitgebreide collectie zaden van vlinderplanten nemen we mee naar Den Bosch. Verder is een van de auteurs van Uw tuin vol vlinders, Liesbeth ten Hadders-van Hees, aanwezig om uw vragen te beantwoorden.

Om u de kans te geven goedkoop naar TuinIdee te komen kijken, bieden TuinIdee en De Vlinderstichting u een aantrekkelijke korting aan op de toegangsprijs. U krijgt (voor twee personen) maar liefst f 3,50 korting per persoon. De bonen de spelregels vindt u in het hart van 'Vlinders'. De openingstijden zijn als volgt: donderdag en vrijdag van 11.00 tot 18.00 uur; zaterdag en zondag van 10.00 tot 18.00 uur. Kom dus gezellig een dagje naar Den Bosch!

Vrijwillige vlindertellers gezocht

Het monitoringonderzoek is een groot succes. Op veel meer plaatsen dan was gepland worden inmiddels routes gelopen. Op een aantal plaatsen ontbreken echter nog tellers. Zo heeft het proefbedrijf voor de melkveehouderij op een aantal plaatsen in het land proefbedrijven, waar wordt onderzocht op welke manier er, binnen de huidige bedrijfsvoering, mogelijkheden zijn voor de natuur. Er wordt op deze bedrijven, daar waar mogelijk, rekening gehouden met vlinders. Het zou interessant zijn om te onderzoeken of dit ook effect heeft. Neemt inderdaad de vlinderstand op die bedrijven toe? Het gaat om de proefbedrijven in Heino (tussen Zwolle en Raalte) en Zegveld (omgeving Nieuwkoop). De Vlinderwerkgroep Woerden wil wel meewerken aan de tellingen in Zegveld, maar andere medewerkers zijn nog steeds welkom. Als er mensen uit de omgeving van deze twee plaatsen geïnteresseerd zijn, dan kunnen ze contact opnemen met De Vlinderstichting, Kars Veling (08370-24224).

Vlindercursus

Na de uiterst succesvolle vlindertentoonstelling tijdens de zomermaanden van 1993 in het milieucentrum te Harderwijk organiseert de Vlinderwerkgroep van de

KNNV, afdeling NW-Veluwe in de maanden februari, maart, april en mei a.s. een vlinderkursus.

Naast algemene informatie over de dagvlinders, zal aandacht worden besteed aan hun leefgebieden en het onderscheid in families (waaronder het herkennen van soorten). Ook onderwerpen als vlinderboeken, beheer/bescherming en inventarisatie komen aan de orde. De cursus bestaat uit een viertal (dinsdag)avonden en twee excursies op zaterdag.

Iedereen die belangstelling heeft voor vlinders en er iets meer van wil weten is welkom. Nadere informatie bij:

Betty Dekker (03410-18191) of

Harm Werners (03418-56291)

Het voorjaar vlindert volop!

Dit voorjaar komt u De Vlinderstichting, en hopelijk ook echte vlinders, overal tegen. Natuurlijk is er op 5 maart weer een **Landelijke Vlinderdag** in de Reehorst in Ede. Verder heeft u waarschijnlijk al gezien dat we op **TuinIdee '94** aanwezig zullen zijn.

Daarnaast is er ook uitgebreid aandacht voor vlinders in het maartnummer van **Grasduinen**. Dit nummer staat helemaal in het teken van de vlinders. Leuk om te

melden zijn acties in **Albert Heijn**-filialen: Buddlejaplanten met een leuke actie, zaden van planten en bloemen die aantrekkelijk zijn voor vlinders en bovendien aandacht voor vlinders in het Albert Heijn-blad *Allerhande*. U ziet het: ook in maart zijn er al door het hele land volop vlinders waar te nemen!

Succesvol Vlinderproject Rivierenland

In het Gelders Rivierengebied is 1993 zonder twijfel een vlinderjaar geweest. Door de Stuurgroep Natuur- en Milieu-educatie Rivierenland is hier, in samenwerking met lokale natuur- en milieugroepen en De Vlinderstichting, een groot vlinderproject uitgevoerd. Terugkijkend kan nu geconstateerd worden dat het project bijzonder succesvol is verlopen.

Van de 137 scholen in de regio hebben 70 scholen meegedaan aan het project, hetgeen voor een dergelijk project een bijzonder hoge score is. Diverse scholen hebben gewerkt aan het vlindervriendelijk maken van de schooltuin, en op een groot aantal scholen is een ouderavond gehouden, onder andere met een dialoog van De Vlinderstichting.

Niet alleen scholen zijn betrokken in het Vlinderproject Rivierenland. Voor be-

stuurders en ambtenaren van de 15 gemeenten in de regio is een symposium over ecologisch groenbeheer gehouden. Verder hebben lokale en regionale natuur- en milieugroepen in het kader van het Vlinderproject excursies naar vlindergebieden, themaweekenden, een fotowedstrijd, inventarisaties, tentoonstellingen en dergelijke georganiseerd. Door De Vlinderstichting tenslotte, is nog speciale aandacht gevraagd voor het Oranjetipje. In totaal zijn 110 waarnemingen van 186 Oranjetipjes in 41 kilometerhokken binnengekomen.

Al met al kunnen we vaststellen dat de vlinders in Rivierenland door een geïntegreerde aanpak van tal van organisaties en overheden volop in de belangstelling hebben gestaan. Laten we hopen dat dit ook zijn positieve weerslag heeft op de vlinderstand in het gebied. Dat het project een voorbeeld is voor andere regio's in Nederland blijkt al uit het feit dat in 1994 een vergelijkbaar project van start gaat in het Gewest Midden IJssel!

Pijlstaartvlinders

Graag zou ik in contact komen met mensen die pijlstaartvlinders kweken om ervaringen en materiaal uit te wisselen.

C.J. Wüstenhoff, 05750-22547